

Міністерство освіти і науки України
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи з дисципліни
“Сертифікація продукції”
для студентів спеціальності 015.13 Професійна освіта
(Метрологія, стандартизація, сертифікація)

Затверджено методичною
радою університету,
протокол № від 2017 р.

Харків 2017

Віддруковано видавництвом
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

Укладач: БАЙЦУР Максим Вячеславович

Цей документ являє собою посібник із самостійної роботи студентів автомобільного факультету, які навчаються за спеціальністю 015.13 Професійна освіта (Метрологія, стандартизація, сертифікація), при вивченні дисципліни "Сертифікація продукції". Робоча програма дисципліни передбачає лекції та практичні роботи.

Студентам рекомендуються наступні види самостійної роботи:

- вивчення лекційного матеріалу, а також відповідних розділів рекомендованої літератури;

- підготовка до практичних робіт;

- вивчення окремих питань теоретичного курсу.

Цей документ містить наступні матеріали:

- короткий зміст лекційного матеріалу згідно робочого плану дисципліни;

- теми та зміст завдань для самостійного вивчення;

- питання для самоконтролю;

- перелік рекомендованої літератури.

Для успішного вивчення дисципліни та складання заліку студент повинен, використовуючи рекомендовану в таблицях 1.1 та 1.2 методичну літературу, самостійно проводити підготовку до лекційних, практичних та лабораторних занять, вивчити окремі теми, що представлені в таблиці 2.1, та відповісти на запитання для самоконтролю (розділ 3).

1 КОРОТКИЙ ЗМІСТ МАТЕРІАЛУ ЗГІДНО РОБОЧОГО ПЛАНУ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.1 Перелік тем лекційних занять та рекомендована література

№ теми	Назва та короткий зміст теми	Література, сторінки
1	2	3
1	Сутність сертифікації. Актуальність і необхідність сертифікації продукції. Історичні аспекти виникнення й розвитку сертифікації. Історія вітчизняної сертифікації.	[1, 3, 5]
2	Основні положення сертифікації продукції. Основні поняття і визначення в сфері сертифікації. Мета і принципи сертифікації. Види сертифікації і сертифікатів.	[1, 3, 5]
3	Особливості сертифікації продукції в іноземних країнах. Сертифікація в міжнародних організаціях. Сертифікація в різних країнах. Сертифікація й технічні бар'єри в торгівлі	[2, 7]
4	Екологічна сертифікація. Поняття й функції екологічної сертифікації. Екологічна сертифікація за рубежом. Екомаркування.	[1, 2]
5	Основні положення державної системи сертифікації. Загальні принципи проведення сертифікації в системі УкрСЕПРО. Структура системи УкрСЕПРО. Порядок проведення сертифікації продукції в системі УкрСЕПРО. Знаки відповідності й правила маркування продукції.	[1, 11 - 23]
6	Оцінка відповідності продукції вимогам технічних регламентів. Технічні регламенти. Відповідність вимогам технічних регламентів. Застосування технічних регламентів	[1, 6, 7]
7	Сертифікація систем якості. Порядок проведення сертифікації систем якості. Оформлення результатів перевірки. Технічний нагляд за сертифікованими системами якості.	[1, 21, 23]
8	Акредитація органів з сертифікації Структура органа по сертифікації. Функції органів по сертифікації і їхнім елементам. Вимоги до органів по сертифікації і його елементах. Права й обов'язки елементів органів по сертифікації	[1, 25, 37]

Таблиця 1.2 Перелік тем практичних занять та рекомендована література

№ теми	Назва теми	Література, стор.
1	2	3
1	Основні терміни та визначення з сертифікації.	[1, 3, 5]
2	Види сертифікатів і сертифікації.	[1, 3, 5]
3	Знаки відповідності та правила маркування продукції	[1, 3, 5]
4	Знаки екологічної сертифікації.	[1, 2]
5	Організаційна структура і основні функції структурних підрозділів системи УкрСЕПРО.	[1, 11 - 23]
6	Схеми сертифікації.	[1, 12, 19]
7	Порядок атестації виробництва	[1, 16]
8	Технічні регламенти та процедури оцінки відповідності.	[1, 6]
9	Модулі оцінки відповідності технічним регламентам.	[1, 8]
10	Декларування відповідності ТР.	[1, 5]
11	Порядок сертифікації систем управління якістю.	[1, 21, 22]
12	Оформлення результатів перевірки систем управління якістю.	[1, 23]
13	Призначені органи з оцінки відповідності.	[1, 6]
14	Вимоги до органів з оцінки аудиторів.	[29, 37]

2 ТЕМИ І ЗМІСТ ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ

Таблиця 2.1 – Перелік тем для самостійного вивчення

№ теми	Назва теми	Література, стор.
1	2	3
1	Способи інформування про відповідність.	[1, 3, 5]
2	Форми участі в системах сертифікації та угоди про визнання.	[18]
3	Порядок визнання в Україні результатів сертифікації імпортованої продукції.	[19]
4	Регіональні системи екологічної сертифікації	[1, 2]
5	Технічний нагляд за сертифікованою продукцією.	[15]
6	Порядок затвердження та зміст технічних регламентів.	[3, 6]
7	Порядок визнання в Україні результатів сертифікації систем якості.	[22, 36, 37]
8	Вимоги до аудиторів.	[22, 36, 37]

3 ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сертифікація на міжнародному рівні.
2. Які міжнародні організації займаються проблемами сертифікації.
3. Історія вітчизняної сертифікації.
4. Що таке сертифікація?
5. Навіщо потрібна сертифікація?
6. Види сертифікації.
7. Що є об'єктами обов'язкової й добровільної сертифікації?
8. Поясніть різницю між сертифікацією відповідності й декларацією відповідності.
9. Навіщо потрібна сертифікація систем якості?
10. Навіщо виконується акредитація іспитових лабораторій?
11. Знаки відповідності. Їхнє призначення й види.
12. Охарактеризуйте позитивні аспекти сертифікації.
13. У яких випадках сертифікація може стати бар'єром у міжнародній торгівлі?
14. Принципи й положення «Угоди по технічних бар'єрах у торгівлі» ГАТТ.
15. Методи й принципи сертифікації.
16. Що таке екологічна сертифікація.
17. Еко-знаки. Їхні види й характеристика.
18. Назвіть головний орган із сертифікації продукції у Франції?
19. Способи сертифікації продукції у Франції.
20. Які форми сертифікації розповсюджені в Японії?
21. Для чого в Японії розділена продукція на категорії?
22. Чи допускається в Японії добровільна сертифікація для серійної й експортованої продукції?
23. Назовіть категорії програм сертифікації продукції в США?
24. Який орган керує сертифікацією продукції в США?
25. Охарактеризуйте систему акредитації іспитових лабораторій у США.
26. Перерахуйте системи сертифікації продукції в Німеччині.
27. Чи існує в РФ єдиний знак відповідності?
28. Какой комітет займається сертифікацією в ISO?
29. Перерахуйте основні завдання КАСКО?
30. Перерахуйте труднощі екологічної сертифікації.
31. Яку інформацію несуть екознаки?

32. Що являє собою Директива ЄС?
33. Дайте визначення термінам «продукція», «производитель» й «постачальник»
34. Дайте визначення термінам «сертифікація» й «відповідність продукції»
35. Поясніть різницю між декларуванням і підтвердженням відповідності, а також - між сертифікатом і декларацією відповідності.
36. Чим відрізняється обов'язкова й необов'язкова сертифікація продукції?
37. Що засвідчує національний знак відповідності?
38. Перерахуйте види діяльності, які підлягають сертифікації?
39. Де й хто здійснює сертифікаційні випробування продукції?
40. Для чого використовують спеціальні знаки відповідності продукції?
41. Ким визначаються об'єкти й вимоги добровільної сертифікації?
42. Що стимулює добровільну сертифікацію продукції?
43. Хто безпосередньо здійснює роботи із сертифікації продукції?
44. Для чого створена Державна система сертифікації продукції?
45. Яку організаційну структуру має державна система сертифікації УкрСЕПРО?
46. Які види сертифікації продукції (процесів, послуг) здійснюються в системі УкрСЕПРО?
47. Назвіть основні принципи системи сертифікації УкрСЕПРО?
48. Схеми сертифікації в системі УкрСЕПРО.
49. Що є об'єктом оцінки при сертифікації?
50. Який порядок сертифікації продукції в системі УкрСЕПРО?
51. Хто може входити до складу комісії по сертифікації?
52. Який порядок визнання в Україні результатів сертифікації імпортованої продукції й систем якості?
53. Що таке атестація виробництва й у яких випадках вона проводиться?
54. Який порядок атестації виробництва в системі УкрСЕПРО?
55. Що повинна містити програма перевірки системи якості при її сертифікації?
56. Назвіть підстави для припинення дії сертифіката відповідності.
57. Охарактеризуйте порядок ввозу на митну територію України імпортованої продукції.
58. Назвіть основні процедури перевірки системи якості.

59. По яких результатах технічного нагляду може бути анульований сертифікат відповідності системи якості?
60. Що таке отказное лист? Навіщо воно потрібно й ким видається?
61. Порядок сертифікації систем якості в системі УкрСЕПРО.
62. Знаки відповідності застосовують у системі УкрСЕПРО?
63. Структура органа по сертифікації й функції основних елементів.
64. Яким вимогам повинні відповідати органи по сертифікації в системі УкрСЕПРО?
65. Яким вимогам повинна відповідати іспитова лабораторія в системі УкрСЕПРО?
66. Який порядок акредитації іспитової лабораторії?
67. Які вимоги висуваються до встаткування й засобів вимірів іспитової лабораторії?
68. Які права й обов'язки має іспитова лабораторія?
69. З яких елементів складається технічна компетентність іспитової лабораторії?
70. Які вимоги пред'являються до аудиторів при їхній атестації?
71. Ким й як атестуються аудитори?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Тарасова В.В. Метрологія, стандартизація і сертифікація. Підручник. За заг. ред. В.В.Тарасової./ В.В.Тарасова, А.С. Малиновський, М.Ф. Рибак – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 264 с.
2. Салухіна Н.Г., Язвінська О.М. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг. Підручник. –К.: Центр навчальної літератури, 2013. – 426 с.
3. Орлов П.А. Менеджмент качества и сертификация продукции: Учебное пособие. – Х.: Издательский Дом «ИНЖЕК», 2004. – 304 с.
4. Методичні вказівки до практичних робіт з дисципліни “Сертифікація продукції” для студентів спеціальності 015.13 Професійна освіта (Метрологія, стандартизація, сертифікація), ХНАДУ, 2017. – 40 с.
5. ДСТУ2462-94. Сертифікація. Основні поняття. Терміни та визначення.
6. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності»
7. EN 450014. Общие требования к декларации поставщика о соответствии.
8. Директива ЄС 93/465/ЄЕС від 22 лип. 1993 р. щодо модулів для різних фаз процедур оцінювання відповідності і правил надання і використання маркування знаком відповідності "СЕ".
9. Руководство ИСО/МЭК 16. Свод правил по системам сертификации третьей стороной на основе соответствующих стандартов.
10. Руководство ИСО/МЭК 34. Общие правила международных систем сертификации продукции третьей стороной.
11. Руководство ИСО/МЭК 48. Руководящие положения по оценке к регистрации системы качества поставщика третьей стороной.
12. ДСТУ3410-2004. Система сертифікації УкрСЕПРО. Основні положення.
13. ДСТУ3411-2004. Система сертифікації УкрСЕПРО. Вимоги до органів з сертифікації та порядок їх акредитації.

14. ДСТУ3412-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Вимоги до випробувальних лабораторій та порядок їх акредитації.
15. ДСТУ3413-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Порядок проведення сертифікації продукції.
16. ДСТУ3414-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Атестація виробництва. Порядок здійснення.
17. ДСТУ3415-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Реєстр системи.
18. ДСТУ3416-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Порядок реєстрації об'єктів добровільної сертифікації.
19. ДСТУ3417-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Процедура визнання результатів сертифікації продукції, що імпортується.
20. ДСТУ3418-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Вимоги до аудиторів та порядок їх атестації.
21. ДСТУ3419-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Сертифікація систем якості. Порядок проведення.
22. ДСТУ ISO 10011-3-97 Настанови з перевірки систем якості. ч.3. Керування програмами перевірки.
23. ДСТУ 3498-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Бланки документів. Форма та опис.
24. ДСТУ 2296-93. Національний знак відповідності. Форма, розміри, технічні вимоги та правила застосування.
25. ДСТУ 3420-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Вимоги до органів сертифікації систем якості та порядок їх акредитації.
26. ISO/IEC 17025:2005 (друга редакція 2005-05-15). Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій".
27. ДСТУ ISO/IEC 17025-2001. Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій.
28. EN 45001. Общие требования к деятельности испытательных лабораторий.
29. EN 45002. Общие требования при оценке (аттестации) испытательных лабораторий.
30. EN 45003. Общие требования к органам по аккредитации лабораторий.
31. EN 450011. Общие требования к органам по сертификации, проводящим сертификацию продукции.

32. EN 450012. Общие требования к органам по сертификации, проводящим сертификацию систем обеспечения качества.

33. EN 450013. Общие требования к органам по сертификации, проводящим аттестацию персонала.

34. Руководство ИСО/МЭК 25. Общие требования к оценке технической компетенции испытательных лабораторий.

35. Руководство ИСО/МЭК 38. Общие требования к приемке испытательных лабораторий.

36. ДСТУ ISO 10011-1-97 Настанови з перевірки систем якості.
ч.1. Кваліфікаційні вимоги до аудиторів з перевірки системи якості

37. ДСТУ ISO 10011-2-97 Настанови з перевірки систем якості.
ч.2. Кваліфікаційні вимоги до аудиторів з перевірки системи якості.

Навчальне видання
Методичні вказівки
до самостійної роботи з дисципліни
“Сертифікація продукції”
для студентів спеціальності 015.13 Професійна освіта
(Метрологія, стандартизація, сертифікація)

Упорядник: БАЙЦУР Максим Вячеславович

Відповідальний за випуск Подригало М.А.

Редактор

Підписано до друку	Формат 60x84 1/16.	Папір тип. №
Відруковано на ризографі	Умовн.друк.арк 1,0	Обл.вид.арк. 1,2
	Замовлення №	Тираж

Адреси редакції видавця та поліграфпідприємства
ХНАДУ, 61002, Харків, вул. Ярослава Мудрого, 25
